

ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ ПРИКОРДОННИХ ВІДОМСТВ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА В УКРАЇНІ

Олександра Ісламова

кандидат філософських наук, доцент, старший викладач кафедри іноземних мов

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького,
вул. Шевченка, 46, Хмельницький, Україна, 29000, a.islamova90@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2102-7363

У статті проведено порівняльно-педагогічний аналіз систем дистанційного навчання прикордонників країн Європейського Союзу (ЄС) та України, що дозволило провести порівняння особливостей систем дистанційного навчання фахівців-прикордонників у країнах Європейського Союзу та в Україні, виявити спільні та відмінні підходи до його реалізації. Проведений порівняльно-педагогічний аналіз дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств у країнах Європейського Союзу засвідчив, що його рівень в Україні не повною мірою відповідає сучасним міжнародним вимогам. Подальший виважений аналіз переваг і використання інноваційних ідей прикордонних відомств країн Європейського Союзу сприятимуть удосконаленню системи дистанційного навчання українських прикордонників. Прикордонні заклади освіти у країнах Європейського Союзу автономно розробляють положення про дистанційне навчання майбутніх прикордонників на всіх рівнях освіти та підготовки. Професійна підготовка прикордонників забезпечується національними закладами освіти країн Європейського Союзу, а також ресурсами на спеціалізованих вебсайтах урядових і неурядових організацій із навчальними курсами для підготовки прикордонників. Використано інноваційні форми та методи організації дистанційного навчання в умовах режимних обмежень правоохоронних закладів освіти країн Європейського Союзу, розробку дистанційних навчальних курсів за неформальною й інформальною формами освіти. Досліджено, що оцінювання знань курсантів на курсах дистанційного навчання проводиться в основному в письмовій формі; усі прикордонні заклади країн Європейського Союзу беруть участь у Програмі оцінки оперативної сумісності європейських прикордонників. Отже, система дистанційного навчання персоналу вітчизняного прикордонного відомства нині потребує впровадження передового європейського та світового досвіду у сфері дистанційного навчання правоохоронців, що потребує подальшого вивчення цього напрямку.

Ключові слова: порівняльно-педагогічний аналіз, система, дистанційне навчання, прикордонники, країни Європейського Союзу.

Постановка проблеми. Нині в суспільстві відбуваються значні інформаційні зміни, розвиваються сучасні засоби телекомунікації, інформаційно-комунікаційні технології, що передбачає зміни форм і змісту освіти та підготовки фахівців за різними спеціальностями. Зростання ролі професійної підготовки, зростання долі навчання без відриву від професійної діяльності зумовлюють попит на дистанційні освітні послуги, зокрема й у правоохоронних органах. Так, останніми роками швидкими темпами відбувається процес переходу від традиційних форм навчання до дистанційних технологій. Даний процес пришвидшився з початком бойових дій на території України, що зумовлене необхідністю навчати та навчатися на відстані, пересилати інформацію з одного кінця світу в інший, вільно спілкуватися в дистанційному режимі та поширювати інформацію на сайтах тощо [1].

Отже, наявна потреба в підвищенні якості підготовки персоналу Державної прикордонної

служби України (далі – ДПСУ), яка зумовлена необхідністю гарантування національної безпеки й оборони, в умовах війни з Російською Федерацією, а також посилення співпраці України з НАТО та країнами Європейського Союзу (далі – ЄС) щодо створення дієвої системи запобігання та протидії різним видам загроз. Зазначені чинники зумовлюють потребу в оновленні системи професійної підготовки персоналу прикордонного відомства, та її важливої складової частини – системи дистанційного навчання персоналу різних категорій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку систем дистанційного навчання військових і правоохоронних закладів освіти вивчали О. Кравченко, В. Шадриков, Р. Шуневич. Досвід підготовки персоналу прикордонних відомств країн ЄС вивчали А. Балендр, О. Діденко, Н. Ринденко. Питання розроблення та впровадження сучасних методів дистанційного навчання прикордонників розглядали О. Блажук,

С. Білорус, А. Білявець. Проблемні питання розроблення електронних підручників для підготовки прикордонників висвітлювали О. Боровик, О. Діденко. Проте детального порівняльного аналізу кращого досвіду застосування дистанційних технологій у підготовці персоналу європейських прикордонних відомств здійснено ще не було.

Отже, метою статті є порівняльно-педагогічний аналіз систем дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств у країнах ЄС та Україні з метою подальшого його впровадження в систему професійної підготовки персоналу Держприкордонслужби України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз систем дистанційного навчання прикордонних закладів освіти країн ЄС було проведено нами в рамках загальноєвропейського проекту «Програма оцінки оперативної сумісності» (далі – ПООС). Так, Агентство «Фронтекс» у 2014 р. ініціювало 3-річний проект ПООС, відтоді регулярно проводило його кожні три роки, залучаючи всі країни ЄС та країни-партнери «Фронтекс». Національна академія ДПСУ у 2019 р. також взяла участь у цьому проекті. Мета ПООС полягала в узагальненні точних даних про ступінь досягнення спільних стандартів і виявилась корисною для всіх країн ЄС та їхніх закладів освіти [2].

З метою визначення рівня знань персоналу ДПСУ відповідно до загальноєвропейської ССС базового рівня було проведено онлайн-тестування курсантів усіх прикордонних закладів освіти країн ЄС (партнерських академій «Фронтекс») на основі вебплатформи Virtual Aula [3]. У 2019 р. в Національній академії ДПСУ в рамках проекту ПООС відбулось тестування українських прикордонників. Тестування проводилось у режимі онлайн, з використанням віддаленого комп'ютерного доступу до програми тестування на базі серверів агенції FRONTEX, з автоматичним отриманням результатів тестування. Курсанти повинні були пройти попередню реєстрацію на тестування на вебплатформі Virtual Aula, створити аккаунт і отримати доступ до тестової програми. Результати тестування майбутніх українських прикордонників, відповідно до ССС, становили 78–96%, що свідчить про високий рівень професійної компетентності й оперативної сумісності з європейськими колегами [4].

Окрім визначення рівня оперативної сумісності майбутніх фахівців-прикордонників країн ЄС, проект ПООС включав питання визначення рівня розвитку системи дистанційного навчання та впровадження освітніх ІКТ в освітній процес

відомчих закладів освіти прикордонних відомств країн ЄС та країн-партнерів «Фронтекс».

Розглянемо результати опитування європейських прикордонних закладів освіти, у якому Національна академія ДПСУ також взяла участь, за такими питаннями [5]:

1. Інформаційно-освітнє середовище та засоби дистанційного навчання в закладах освіти прикордонних відомств країн ЄС.
2. Типи ІКТ та засобів дистанційного навчання, освітні технології.
3. Ресурси – людські, фінансові та створення цифрового контенту.
4. Підтримка Агентства «Фронтекс» у розвитку дистанційного навчання.
5. Розвиток співпраці та мережи фахівців із дистанційного навчання прикордонних закладів освіти країн ЄС.

Відповіді на питання зазначеної анкети.

У відповідях на питання про інформаційно-освітнє середовище та засоби дистанційного навчання в закладах освіти прикордонних відомств країн ЄС 64,29% учасників опитування зазначили, що використовують технології відкритого доступу. 17,86% респондентів надали інформацію, що застосовують систему управління навчанням ILIAS, а 46,43% – Moodle. 21,43% не застосовують системи управління навчанням (рис. 1) [6].

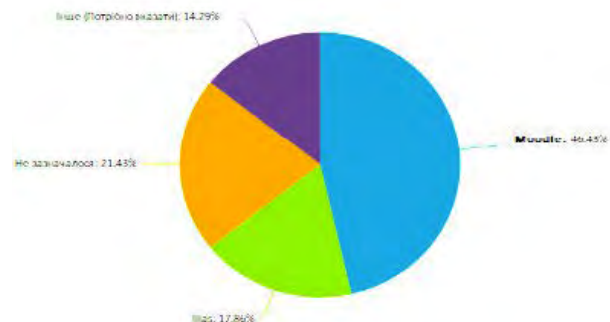

Рис. 1. Характеристика інформаційно-освітнього середовища та засобів дистанційного навчання в закладах освіти прикордонних відомств країн ЄС

За допомогою опитування було визначено, протягом якого часу в закладах освіти прикордонних відомств країн ЄС вже впроваджено системи управління навчанням і технології дистанційного навчання. Так, 46,43% прикордонних закладів освіти використовують системи управління навчанням уже понад 5 років. 21,43% викорис-

товують їх 3–5 років. 10,71% застосовують їх 1–2 роки (рис. 2).

Наступним питанням було визначення кількості персоналу прикордонних відомств країн ЄС, які щорічно готуються на основі системи дистанційного навчання. Так, 31% закладів освіти готують більше 1 000 курсантів у системі дистанційного навчання, 13,79% респондентів зазначили, що готують 201–500 курсантів щорічно, 17,24% готують від 51 до 200, 10,34% готують не більше 50 курсантів на рік. 27,59% учасників опитування не зазначили дані про застосування в освітньому процесі систем управління навчанням і технологій дистанційного навчання (Рис. 3).

Як показали результати дослідження ІКТ, засоби дистанційного навчання й освітні технології для аудиторних (контактних) занять є найбільш популярними. Мобільні технології використовуються ще не дуже активно. Спеціалізовані освітні засоби (технології) поки що не мають активного впровадження (Рис. 4).

Питання анкети щодо ресурсів європейських прикордонних закладів освіти (людські, фінансові та ресурси для створення цифрового контенту). Так, кількість спеціалістів із дистанційної освіти у прикордонних відомствах країн ЄС – від 1 до 6 (Рис. 5).

Фінансові ресурси на забезпечення розвитку систем дистанційного навчання у прикордонних закладах освіти ЄС в 45,83% випадках відсутні, 29,17% зазначили фінансування до 5 000 Євро,

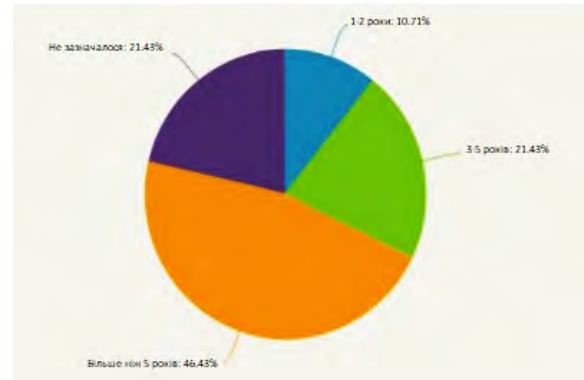

Рис. 2. Час, протягом якого в закладах освіти прикордонних відомств країн ЄС вже впроваджено системи управління навчанням і технології дистанційного навчання

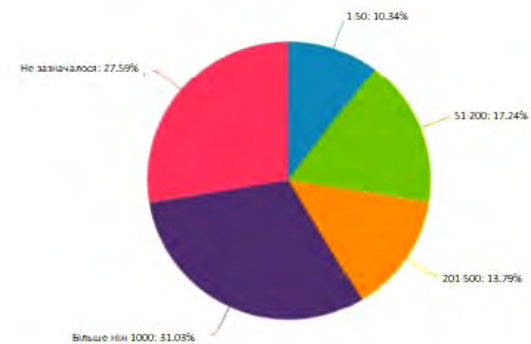

Рис. 3. Кількість персоналу прикордонних закладів освіти країн ЄС, який щорічно проходить підготовку з питань дистанційного навчання

Персональні комп'ютери	95.45%	21
Ноутбуки	77.27%	17
Проектори	86.36%	19
CD/DVD Плеєри	54.55%	12
Інтерактивні дошки	45.45%	10
Цифрові камери, сканнери, відео-камери	68.18%	15
Планшети	22.73%	5
Смартфони	18.18%	4
Симулятори (Airplane)	18.18%	4
Окуляри віртуальної реальності (Oculus Rift)	4.55%	1
Інше (потрібно вказати)	13.64%	3
Всього відповідей: 22		

Рис. 4. Технології дистанційного навчання, освітні ІКТ, які застосовуються в освітньому процесі прикордонних закладів освіти ЄС

16,67% вказали фінансування до 20 000 Euro щорічно, 8,33% мають бюджет на розвиток дистанційного навчання – до 100 000 Euro (Рис. 6).

Найбільш поширеним контентом для цифрового навчання є презентації, сторінки HTML5, SCORM (Рис. 7).

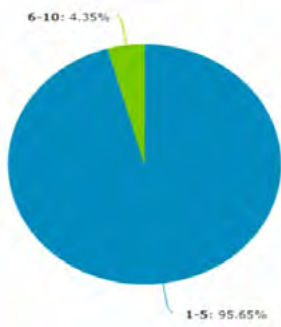

Рис. 5. Наявність спеціалістів з дистанційної освіти у прикордонних закладах освіти ЄС

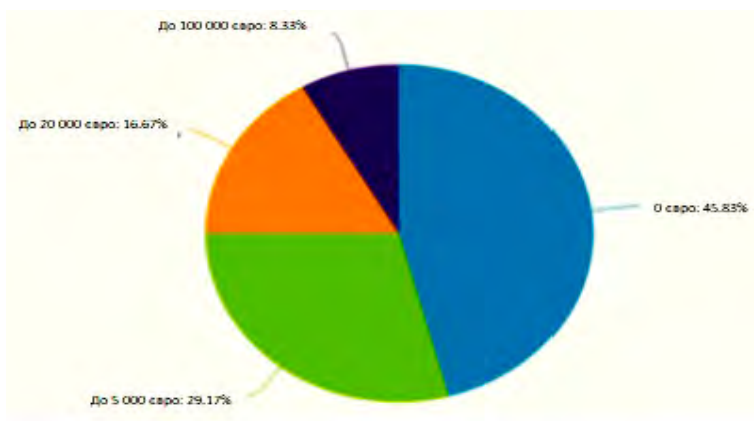

Рис. 6. Фінансове забезпечення розвитку систем дистанційного навчання у прикордонних закладах освіти ЄС

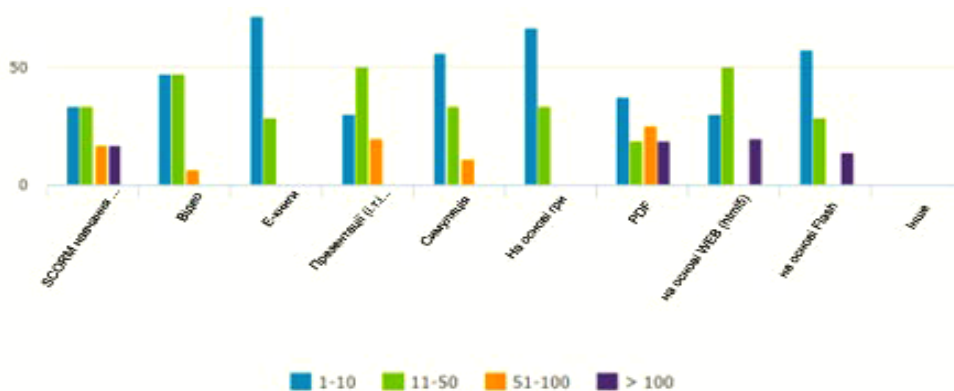

Рис. 7. Характеристика цифрового контенту в системах дистанційного навчання у прикордонних закладах освіти ЄС

Щодо питання про підтримку Агентства «Фронтекс» у розвитку дистанційного навчання, то відповідно до проведеного опитування, рівень співпраці та підтримки у сфері дистанційного (електронного) навчання є низьким. 76% учасників опитування використовують навчальні курси «Фронтекс» на основі ІКТ, у середньому – від 1 до 5. Більшість учасників опитування хотіли б отримувати онлайн-ресурси, кращі практики «Фронтекс», брати участь у навчальних курсах «Фронтекс» для розвитку цифрової компетентності викладачів / інструкторів прикордонних закладів освіти у країнах ЄС (Рис. 8).

Результати узагальнення розвитку співпраці та мережі фахівців із дистанційного навчання прикордонних закладів освіти країн ЄС доводять, що найбільш популярним способом спілкування є проведення відеоконференцій, вебінарів, застосування можливостей платформи Virtual Aula вважається також перспективним. 100% учасників опитування вважають корисним запровадження мережі фахівців із дистанційного навчання прикордонних закладів освіти країн ЄС [7].

Отже, на основі аналізу сучасних робіт за темою дослідження, стану та перспектив розвитку професійної діяльності та підготовки європейських прикордонників особливостями систем дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств у закладах освіти країн ЄС вважаємо такі:

1. Прикордонні заклади освіти у країнах ЄС автономно розробляють положення про дистанційне навчання майбутніх прикордонників на всіх рівнях освіти та підготовки, проте з метою офіційного визнання результа-

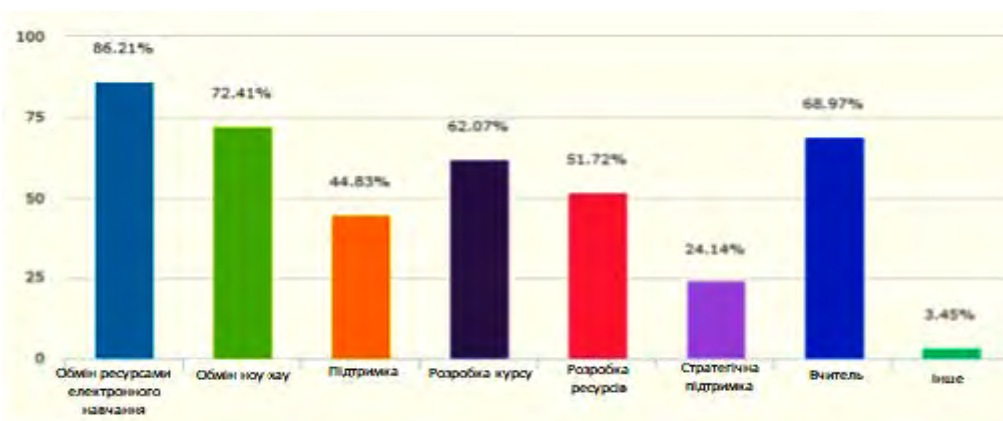

Рис. 8. Характеристика цифрового контенту в системах дистанційного навчання у прикордонних закладах освіти ЄС

тів навчання, а також попереднього навчання курсантів зобов'язані узгоджувати свої дистанційні навчальні курси із загальноєвропейськими освітніми стандартами підготовки прикордонників країн ЄС (ЄРК, ГРК сфери охорони кордону, ССС для підготовки прикордонників країн ЄС). Особливості професійної діяльності прикордонників у країнах ЄС відповідають загальноєвропейській нормативно-правовій базі: Шенгенському законодавству, Європейській концепції Інтегрованого управління кордонами, Шенгенському прикордонному кодексу тощо.

2. За типами професійної підготовки персоналу прикордонні відомства у країнах ЄС можна умовно поділити на 3 типи: перший – країни, у яких персонал прикордонних відомств проходить підготовку суто прикордонного характеру; другий – за яким фахівці з охорони кордону спочатку проходять поліцейську підготовку, а потім, додатково, прикордонно спрямовану; третій тип підготовки персоналу – за яким персонал прикордонних відомств проходить підготовку, аналогічну до поліцейської [8]. Рівні професійної підготовки прикордонників у всіх країнах ЄС узгоджено з ЄРК та, відповідно, з ГРК сфери охорони кордону країн ЄС. Так, рівнями підготовки й освіти прикордонників є 4, 5 (базові рівні підготовки), 6 (бакалаврат) та 7 (магістратура) за ГРК сфери охорони кордону країн ЄС.

3. Професійна підготовка прикордонників забезпечується національними закладами освіти країн ЄС, а також ресурсами на спеціалізованих вебсайтах урядових і неурядових організацій із навчальними курсами для підготовки прикордонників. Загальноєвропейський підхід до об'єднання прикордонних закладів освіти під егі-

дою Агентства «Фронтекс» дозволив реалізувати мережеву форму освіти та підготовки прикордонників у рамках Мережі європейських прикордонних партнерських академій.

4. Упровадження єдиної європейської освітньої вебплатформи для підготовки прикордонників Virtual Aula сприяло створенню спільного інформаційно-освітнього хабу для європейської прикордонної спільноти на основі системи управління навчанням Moodle та можливостями синхронної (на базі WebEx) і асинхронної організації освітнього процесу [9].

5. Використання інноваційних форм і методів організації дистанційного навчання в умовах режимних обмежень правоохоронних закладів освіти країн ЄС, розроблення дистанційних навчальних курсів за неформальною й інформальною формами освіти; забезпечення реалізації (супервізії) досвідного навчання на місцях несення служби. Оновлення дистанційних навчальних курсів відбувається регулярно відповідно до змін у законодавстві та з метою відповідності європейській освітній політиці, а також сучасним викликам і потребам європейських відомств із функціями охорони кордону.

6. Активний розвиток інформаційно-освітнього середовища правоохоронних закладів освіти країн ЄС (упровадження систем управління навчанням, освітніх ІКТ, можливостей для мобільного навчання). Європейські прикордонні заклади освіти самостійно та за сприяння Агентства «Фронтекс», у межах грантової програми сприяння розвитку освітніх технологій, розробляють і впроваджують загальноєвропейські тренажери, симулятори, інструменти та додатки для активізації дистанційного навчання прикордонників країн ЄС.

7. Оцінювання знань курсантів на курсах дистанційного навчання проводиться в основному в письмовій формі, виділяють формативне та сумативне оцінювання, усі прикордонні заклади країн ЄС беруть участь у Програмі оцінки оперативної сумісності європейських прикордонників [10].

8. З огляду на процеси глобалізації та євроінтеграції, велику увагу у прикордонних закладах країн ЄС приділяють проведенню спільних освітніх заходів, онлайн-конференцій, вебінарів, онлайн-тренінгів із представниками правоохоронних відомств інших країн ЄС, участі в міжнародних навчальних курсах, програмах Erasmus+, проєктах Агентства «Фронтекс», CEPOL, IOM, OSCE, ECGFN тощо [11].

9. Для ефективної реалізації дистанційного навчання прикордонників у відомчих закладах країн ЄС активно забезпечуються підготовка спеціалістів закладів освіти з питань дистанційного навчання, розвиток цифрової компетентності викладацького складу та можливості їхнього професійного розвитку та перекваліфікації, сертифікації й участі у професійних мережах і спільнотах.

10. З огляду на глобалізаційні тенденції в підготовці європейських прикордонників, особлива увага звертається на проведення спільних дистанційних навчальних курсів англійською мовою, що вимагає високого рівня професійної іншомовної компетентності персоналу прикордонних відомств і розроблення відповідних дистанційних навчальних курсів для самостійного навчання прикордонників та ІКТ для забезпечення їх мобільного навчання.

Отримані результати порівняльно-педагогічного аналізу дозволяють стверджувати, що системи дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств України та країн ЄС мають як спільні риси, так і відмінності.

Так, *спільними* підходами до дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств у країнах ЄС та в Україні є: автономне розроблення закладами освіти систем дистанційного навчання прикордонників на всіх рівнях підготовки; узгодження дистанційних навчальних курсів із загальноєвропейськими освітніми стандартами підготовки прикордонників; використання вебресурсів урядових і неурядових організацій із навчальними курсами для підготовки прикордонників; реалізація мережевої форми освіти та підготовки прикордонників у рамках мережі європейських прикордонних партнерських академій; інтеграція в освітній процес єдиної європейської прикордонної освітньої вебплатформи Virtual Aula; застосування формативного та сумативного

оцінювання знань курсантів, визначення рівня оперативної сумісності з європейськими прикордонниками; проведення спільних освітніх заходів, онлайн-конференцій, вебінарів, онлайн-тренінгів із представниками правоохоронних відомств інших країн ЄС; забезпечення підготовки спеціалістів закладів освіти з питань дистанційного навчання, розвиток цифрової компетентності викладачів, забезпечення їхнього професійного розвитку, сертифікації й участі у професійних мережах і спільнотах; відмінні: узгодження дистанційних навчальних курсів із ССС та ГРК сфери охорони кордону; визнання результатів навчання дистанційних навчальних курсів за неформальною й інформальною формами освіти; інтеграція національних дистанційних навчальних курсів на базі спільної вебплатформи Virtual Aula; організація та проведення дистанційних навчальних курсів і освітніх заходів англійською мовою; активне використання в підготовці технологій віртуальної реальності, інтерактивних симуляторів і тренажерів, електронних навчальних курсів із можливостями мобільного навчання; активізація мережевої форми освіти та підготовки прикордонників між відомствами країн ЄС в рамках мережі партнерських академій; сприяння розвитку освітніх технологій, загальноєвропейських тренажерів, симуляторів, інструментів і додатків для активізації дистанційного навчання прикордонників країн ЄС на основі програми грантів; розроблення дистанційних навчальних курсів за неформальною й інформальною формами освіти; забезпечення реалізації досвідного навчання на місцях несення служби.

Висновки. Проведення порівняльно-педагогічного аналізу систем дистанційного навчання прикордонників країн ЄС дозволило виявити спільні та відмінні підходи до його реалізації. Порівняльно-педагогічний аналіз дистанційного навчання персоналу прикордонних відомств у країнах ЄС засвідчив, що його рівень в Україні не повною мірою відповідає сучасним міжнародним вимогам. Виважений аналіз переваг і використання інноваційних ідей прикордонних відомств країн ЄС сприятиме вдосконаленню системи дистанційного навчання українських прикордонників.

Перспективою подальших наукових розвідок вважаємо окреслення перспективних напрямів розвитку системи дистанційного навчання персоналу Державної прикордонної служби України у відомчих закладах освіти на основі передового європейського досвіду реалізації дистанційного навчання фахівців з охорони кордону у країнах ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Москалюк М., Москалюк Н. Підвищення мотивації студентів в умовах дистанційного навчання під час військових дій. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету*. 2022. № 60. С. 118–127.
2. Training Needs Assessment report. Warsaw, Poland : European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, 2016. URL: <http://sro.sussex.ac.uk/>.
3. Common Core Curriculum for Border Guard Basic training in the European Union (CCC 2017). Produced by Frontex Agency in cooperation with EU Member States and Fundamental rights organisations. Warsaw, Rondo ONZ 1, 2012. 343 p.
4. Балендр А. Теоретичні і методичні основи професійної підготовки фахівців з охорони кордону в країнах Європейського Союзу : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2020. 595 с.
5. Border guards' distance learning development in the European Union countries / A. Balendr et al. *Information Technologies and Learning Tools*. 2019. 71. № 3. P. 305–319. DOI: 10.33407/itlt.v71i3.2749.
6. Frontex Virtual Aula. URL: <https://aula.frontex.europa.eu>.
7. Electronic educational resources for training future officers of border guard units / O. Didenko et al. *Information Technologies and Learning Tools*. 2020. № 80 (6). P. 39–57. DOI: 10.33407/itlt.v80i6.3816.
8. Implementation of European Border Guards' Common Educational Standards in Ukraine : Comparative Analysis / A. Balendr et al. *Revista romaneasca pentru educatie multidimensionala : Journal for Multidimensional Education*. 2019. № 11 (2). P. 1–17. DOI: 10.18662/rrem/114.
9. ESP Teaching Strategies of Ukrainian Border Guards Training on the Experience of European Union Countries / O. Komarnytska et al. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*. 2019. P. 455–465. DOI: 10.22190/JTESAP1803455K.
10. Regulation (EU) 2019/1896 of the European Parliament and of the Council of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624>.
11. Frontex Training Strategy. Warsaw, Poland : European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union, 2015.

COMPARATIVE PEDAGOGICAL ANALYSIS OF THE DISTANCE LEARNING SYSTEMS FOR BORDER GUARDS IN THE EU COUNTRIES AND UKRAINE

Oleksandra Islamova

PhD in Philosophy, Associate Professor, Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages

National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi, 46 Shevchenko str., Khmelnytskyi, Ukraine, 29000, a.islamova90@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2102-7363

The article presents the results of a comparative and pedagogical analysis of the distance learning systems of border guards in the European Union (EU) countries. It made it possible to identify the main characteristics of distance learning of the personnel of border guard agencies in the EU countries, compare the features of the distance learning systems of border guards in the EU countries and Ukraine, and to identify common and different approaches to its implementation. This made it possible to conclude that the national system of distance learning of border guards does not fully comply with the requirements of educational institutions of border guard agencies of EU countries. The conducted comparative and pedagogical analysis of distance learning of the personnel of border guard agencies in the EU countries proved that its level in Ukraine does not fully meet modern international requirements. Border guard educational institutions in the EU countries autonomously develop regulations on distance learning for future border guards at all levels of education and training. Professional training of border guards is provided by national educational institutions of the EU countries, as well as resources on specialized websites of governmental and non-governmental organizations with training courses for border guards. The article uses innovative forms and methods of organizing distance learning under the conditions of regime restrictions of law enforcement educational institutions of the EU countries, development of distance learning courses in non-formal and informal forms of education. It has been found that the assessment of cadets' knowledge in distance learning courses is carried out mainly in writing; all EU border guard institutions participate in the Program for Assessment of Interoperability of European Border Guards. Professional training of the personnel of the State Border Guard Service of Ukraine in departmental educational institutions, and in particular, implementation of its distance learning technology in modern conditions, requires implementation of best practices in the field of distance learning, which requires further study in this sphere.

Key words: comparative pedagogical analysis, system, border guards, distance learning, countries of European Union.

REFERENCES

1. Moskaliuk, M., Moskaliuk, N. (2022). *Pidvyshchennia motyvatsii studentiv v umovakh dystantsiinoho navchannia pid chas viiskovykh dii* [Increasing student motivation in distance learning during military operations]. *Naukovyi visnyk Izmailskoho derzhavnogo humanitarnoho universytetu*.
2. *Training Needs Assessment report* (2016). Warsaw, Poland: European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union. URL: <http://sro.sussex.ac.uk/>.
3. *Common Core Curriculum for Border Guard Basic training in the European Union (CCC 2017)*. Produced by Frontex Agency in cooperation with EU Member States and Fundamental rights organisations. Warsaw, Rondo ONZ 1, 2012. 343 p.
4. Balendr, A.V. *Teoretychni i metodychni osnovy profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv z okhorony kordonu v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu* [Theoretical and methodological foundations of professional training of border protection specialists in the European Union]: dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04. Khmel., 2020. 595 s.
5. Balendr, A.V., Korolov, V.O., Adamchuk, O.V., Iakymchuk, A.V., Sinkevych, S.V., & Bloschynskyi, I.H. (2019). Border guards' distance learning development in the European Union countries. *Information Technologies and Learning Tools*. 71, № 3, 305–319. DOI: 10.33407/itlt.v71i3.2749.
6. Frontex Virtual Aula. URL: <https://aula.frontex.europa.eu>.
7. Didenko, O.B., Androshchuk, O.C., Maslii, O.M., Balendr, A.B., & Biliavets, C. a. (2020). Electronic educational resources for training future officers of border guard units. *Information Technologies and Learning Tools*, 80 (6), 39–57. DOI: 10.33407/itlt.v80i6.3816.
8. Balendr, A., Biletskyi, V., Iakymchuk, A., Sinkevych, S., Korolov, V., & Bloschynskyi, I. (2019). Implementation of European Border Guards' Common Educational Standards in Ukraine: Comparative Analysis. *Revista romaneasca pentru educatie multidimensionala: Journal for Multidimensional Education*, 11 (2), 1–17. DOI: 10.18662/rrem/114.
9. Komarnytska, O.I., Balendr, A.V., & Bloschynskyi, I.H. (2019). ESP Teaching Strategies of Ukrainian Border Guards Training on the Experience of European Union Countries. *Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, 455–465. DOI: 10.22190/JTESAP1803455K.
10. Regulation (EU) 2019/1896 of the European Parliament and of the Council of 13 November 2019 on the European Border and Coast Guard. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624>.
11. *Frontex Training Strategy* (2015). Warsaw, Poland: European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of the European Union.

Стаття надійшла 05.04.2023